Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2023–2024

29 232 Air France – KLM

Nr. 67

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 april 2024

Op 27 maart jl. heb ik tijdens het commissiedebat staatsdeelnemingen uw Kamer toegezegd om een brief te sturen over de stand van zaken van de evaluatie van het steunpakket KLM. Met deze brief geef ik opvolging aan deze toezegging en informeer ik u over de evaluatie.

Aanleiding en doel van de evaluatie

Na de uitbraak van de coronapandemie heeft de Nederlandse staat een steunpakket aan KLM ter beschikking gesteld, vanwege de zeer onzekere financiële vooruitzichten van KLM en de sterk verslechterde financiële positie destijds. Dit steunpakket bestond uit een garantie en een lening aan KLM. Daarnaast zijn steunvoorwaarden met KLM afgesproken. Bij het verstrekken van het steunpakket is afgesproken dat het steunpakket en de steunvoorwaarden na de beëindiging hiervan zouden worden geëvalueerd.[1] Het steunpakket is in april 2023 beëindigd en de evaluatie is inmiddels gestart nu de inhuur van de betrokkenen formeel is afgerond.

De evaluatie ziet toe op de doeltreffendheid en de doelmatigheid van het steunpakket aan KLM. Bij de evaluatie zal de vormgeving, de naleving, de monitoring en de handhaving van het steunpakket worden meegenomen en geanalyseerd. Op basis van deze analyse worden succesfactoren en knelpunten geïdentificeerd en geconcludeerd of het steunpakket doelmatig en doeltreffend was. Deze evaluatieopzet heb ik in mijn brief van 13 oktober 2023 met uw Kamer gedeeld.[2]

Daarnaast wordt onderzocht welke lessen er te trekken zijn voor toekomstige steunpakketten. Het steunpakket is tot stand gekomen onder hoge druk in een ongekende situatie door COVID-19. Door de uitkomsten van de evaluatie kunnen lessen getrokken worden voor eventuele toekomstige (vergelijkbare) steunpakketten met specifieke maatwerkafspraken.

[1] Bijlage bij Kamerstukken II, 2019/2020, 29 232, nr. 51
[2] Kamerstukken II, 2023/ 2024, 29 232, nr. 63

kst-29232-67
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2024

Belangrijke vragen daarbij zijn op welke manier mogelijk geïdentificeerde knelpunten kunnen worden geadresseerd en hoe een toekomstig steunpakket vormgegeven kan worden waarbij ook naleving, monitoring en handhaving voldoende geborgd zijn.

Borging onafhankelijkheid

De evaluatie wordt uitgevoerd door een externe adviseur om daarmee een onafhankelijke evaluatie van het steunpakket te borgen. EY is na een aanbestedingstraject geselecteerd om de evaluatie van het steunpakket uit te voeren.

Daarnaast is een externe evaluatiecommissie in het leven geroepen om een additionele onafhankelijke en kritische blik van buiten te halen. De externe evaluatiecommissie zal met een eigenstandig oordeel komen bij de afronding van de evaluatie, zowel over de inhoud van de evaluatie als het doorlopen proces. Dit oordeel zal worden toegevoegd aan het evaluatierapport van de externe adviseur.

Deze evaluatiecommissie bestaat uit drie externe onafhankelijke deskundigen met elk een eigen expertise die relevant is voor deze evaluatie. Het gaat om expertise in de luchtvaart, bedrijfseconomische expertise en expertise in de publieke sector.

- De expertise in de luchtvaart wordt ingevuld door Floris de Haan. Hij is als onderzoeker luchtvaarteconomie verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.
- De bedrijfseconomische expertise komt van Charlotte Insinger, momenteel commissaris bij onder andere RET, Staatsbosbeheer en Blackrock. Charlotte Insinger is voormalig toezichthouder bij de Volksbank, Eneco en Luchtverkeersleiding Nederland.
- Angelique Berg is betrokken vanwege haar publieke expertise. Zij is momenteel Directeur-Generaal bij het CBS. Hiervoor is Angelique Berg onder andere DG bij het Ministerie van VWS en DG bij het Ministerie van Financiën geweest.

Ik wil de leden van de externe evaluatiecommissie bij voorbaat danken voor hun betrokkenheid bij het traject. Daarnaast kijk ik uit naar de uitkomsten van de evaluatie van het KLM-steunpakket en die lessen die hieruit volgen. Vanzelfsprekend zal ik uw Kamer informeren over de uitkomst van de evaluatie. Ik verwacht de evaluatie voor het zomerreces af te ronden en met uw Kamer te delen.

De Minister van Financiën,
S.P.R.A. van Weyenberg